

Verkenmend natuurwaardenonderzoek voor:
Locatie voormalige Maria Gorettikerkerk

Heukelom Verbeek
landschapsarchitectuur

Opdrachtgever: Leudal Ontwikkeling II bv
Datum: 31 mei 2010

Locatie voormalige Maria Gorettikerk
verkennend natuurwaardenonderzoek

dossiernummer: KE-146.904

Heukelom Verbeek
landschapsarchitectuur

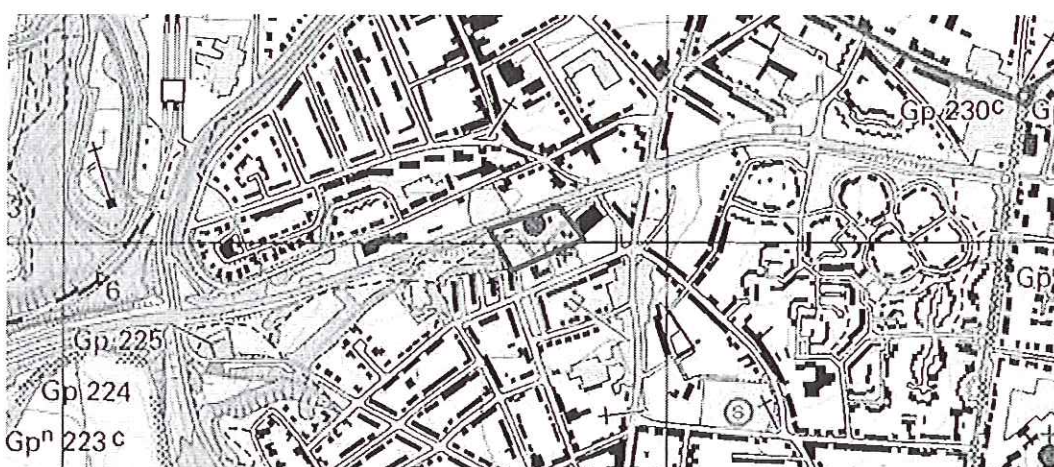
gulpen, 31 mei 2010

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Inleiding	4
1 Methode	5
2 Terreinbeschrijving	6
3 Natuurwaarden	9
3.1 Flora	9
3.2 Fauna	9
3.3 Conclusies	12
4 Rijks- en provinciaal natuurbeleid	13
4.1 Natura2000	13
4.2 Beleidsregel mitigatie en compensatie natuurwaarden	13
4.3 Stimuleringsplan natuur, bos en landschap	14
5 Effectbeoordeling	16
5.1 Flora	16
5.2 Zoogdieren	16
5.3 Vogels	17
5.4 Zorgplicht ex artikel 2 van de Flora- en faunawet	17
Literatuurlijst	18
Bijlage 1: Lijst van aangetroffen soorten	19

Inleiding

Leudal Ontwikkeling II bv heeft plannen voor de ontwikkeling van de locatie waar voorheen de Maria Goretतिक stond, aan de Maria Goretतिकstraat in Kerkrade, en het aangrenzende terrein van Schacht Nulland. In verband met deze ontwikkeling en de noodzaak om de aanwezige groenstructuur aan te passen / op te schonen heeft Leudal Ontwikkeling II bv aan Heukelom Verbeek landschapsarchitectuur opdracht verleend om een verkennend natuurwaardenonderzoek uit te voeren. Dit rapport bevat de resultaten van het onderzoek. Figuur 1 geeft de ligging van het onderzoeksgebied weer.

Figuur 1: Ligging onderzoeksgebied.

Heukelom Verbeek
landschapsarchitectuur

ir. M.A. Blaas
landschapsarchitect bnt

drs. G.M.T. Peeters
ecoloog

Gulpen, 31 mei 2010

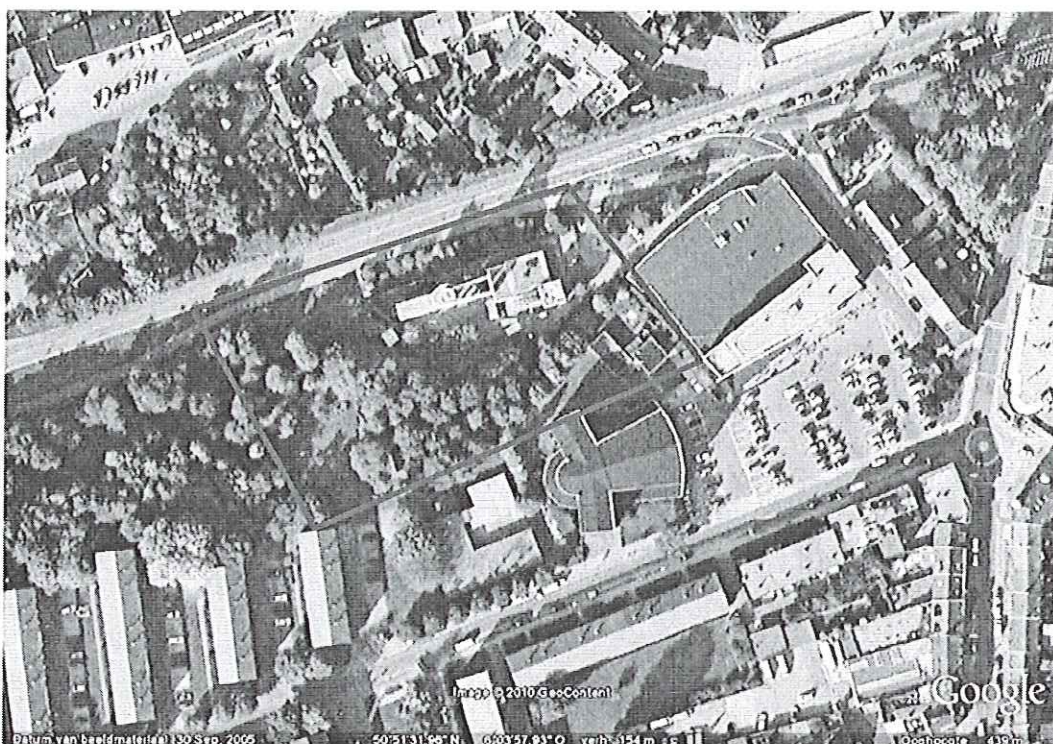
1 Methode

Op 29 april 2010 is een veldbezoek gebracht aan het onderzoeksgebied en de directe omgeving. Alle tijdens dit veldbezoek in het onderzoeksgebied aangetroffen wilde planten en diersoorten zijn genoteerd. Er is bijzondere aandacht besteed aan de mogelijke aanwezigheid van wettelijk beschermde soorten en de geschiktheid van het terrein voor deze soorten.

Aan de hand van verspreidingsatlassen en van via internet toegankelijke verspreidingsgegevens van flora en fauna is nagegaan welke strenger beschermde (Flora- en faunawet tabel 2 en 3) planten- en diersoorten er voorkomen in de omgeving van de onderzoekslocatie. Deze informatie is veelal slechts beschikbaar op kilometerhok niveau of op uurhok niveau, terwijl een deel van deze verspreidingsgegevens daarnaast niet meer erg actueel is. Een overzicht van de geraadpleegde bronnen is weergegeven in de Literatuurlijst. Op basis van aanwezige terreinkenmerken en de ecologie van de soorten is een inschatting gemaakt van de mogelijkheid dat deze soorten momenteel duurzaam in het onderzoeksgebied voorkomen.

2 Terreinbeschrijving

Het onderzoeksgebied wordt gevormd door het gebied tussen het voormalige terrein van de Maria Gorettikerkerk (Maria Gorettistraat) en de Domaniale Mijnstraat, te Kerkrade. De totale oppervlakte van het onderzoeksgebied bedraagt circa 0,8 ha. Een situatieschets is weergegeven in figuur 1.

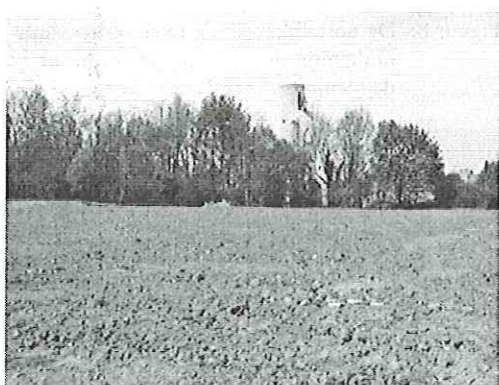

Figuur 2: Luchtfoto van het onderzoeksgebied (bron: Google Earth).

De Amersfoortcoördinaten van het middelpunt van het onderzoeksgebied zijn $X = 202,780$ en $Y = 319,020$. Het onderzoeksgebied ligt daarmee op de grens van twee kilometerhokken, namelijk 202-318 en 202-319.

Het onderzoeksgebied is gelegen binnen het stedelijk gebied van Kerkrade. De Domaniale Mijnstraat, die de noordelijke begrenzing van het onderzoeksgebied vormt, ligt in een oost-west gericht droogdal. Het onderzoeksgebied ligt op de overgang van dit droogdal en het enkele meters hoger gelegen plateau (Plateau van Kerkrade). De zuidelijke dalwand van dit droogdal kent een parkachtige inrichting met een afwisseling van bos(aanplant) en gazons die als een 'groene' uitloper van de bossen langs het Anstelerbeekdal in het stedelijk gebied van Kerkrade priemt. Het onderzoeksgebied is gelokaliseerd aan de uiterste oostpunt van deze groene lob. Aan de zuidzijde wordt het onderzoeksgebied begrensd door het op het plateau gelegen voormalige terrein van de Maria Gorettikerkerk dat momenteel geheel onbegroeid en onbebouwd is (zie figuur 3).

Het onderzoeksgebied is gelegen op de overgang van een plateau naar een droogdal. Een klein deel van het gebied ligt bovenop het plateau; hier bevindt zich een klein gazon en een door struiken omgeven transformatorhuisje. De tot enkele meters hoge helling is voornamelijk begroeid met loofbos en struweel, lokaal afgewisseld met ruigte van Japanse duizendknoop (zie figuur 4 en 5). Onder aan de helling staat de beeldbepalende schacht Nulland (zie figuur 6). Aan de voorzijde van dit gebouw bevindt zich een vrijwel geheel verlandde slibgreppel (zie figuur 7). Aan de oostzijde van de schacht bevindt zich een kleine met klinkers verharde parkeerplaats (zie figuur 8), aan de westzijde wat ruige grazige begroeiing met plaatselijk bomen of struweel (zie figuur 5). Aan de zuid- en westzijde van de schacht, aan de voet van de helling, bevinden zich twee merendeels door struweel en klimop overgroeide restanten van oude mijnmuren (zie figuur 8 en 9). Op de westelijke muur bevindt zich een kleine groeiplaats van de wettelijk beschermde Steenbreekvaren (zie figuur 10).

Figuur 3: Zicht op het onderzoeksgebied vanuit noordelijke richting. Op de voorgrond het voormalige terrein van de Maria Gorettikerkerk.

Figuur 4: Met loofbos begroeide helling in het centrum van het onderzoeksgebied.

Figuur 5: Grazige begroeiing aan de voet van de helling. De helling is hier begroeid met een afwisseling van ruigte en struweel.

Figuur 6: De schacht Nulland is een beeldbepalend element in het gebied.

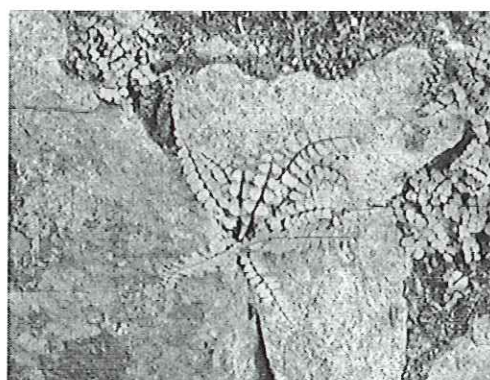
Figuur 7: De slikgreppel aan de voorzijde van de schacht is geheel verland en begroeid met moerasplanten.

Figuur 8: De oostelijke van de twee resten van oude mijnmuren. Op de voorgrond de kleine parkeerplaats.

Figuur 9: de westelijke van de twee oude mijnmuren in het gebied. Achter de oude ketel is een groeiplaats van Steenbreekvarens (rode cirkel).

Figuur 10: Detailopname van enkele Steenbreekvarens.

3 Natuurwaarden

Op basis van het verkennend veldbezoek en het raadplegen van de vrij beschikbare natuurgegevens is een beeld verkregen van de aanwezige en mogelijk aanwezige flora en fauna in het onderzoeksgebied.

3.1 Flora

Vaatplanten

Tijdens het veldbezoek zijn in het onderzoeksgebied 91 soorten wilde of verwilderde hogere planten aangetroffen. Soorten die in het verleden zijn aangeplant of uitgezaaid zijn niet geregistreerd. Een overzicht van de waargenomen plantensoorten is in bijlage 1 van deze rapportage opgenomen. Het merendeel van de tijdens het veldbezoek in het onderzoeksgebied aangetroffen wilde plantensoorten komt algemeen tot zeer algemeen voor in Nederland en Limburg. Geen van de aangetroffen soorten wordt genoemd op de Landelijke Rode Lijst. Eén soort geniet wettelijke bescherming krachtens de Flora- en faunawet, namelijk de Steenbreekvaren (categorie 2: beschermd): van deze soort zijn ruim honderd exemplaren geteld op een verweerd deel van het westelijk restant van een oude mijnmuur.

Volgens de gegevens van de Provincie Limburg is het onderzoeksgebied bij de Provinciale vegetatiekartering in 1996 niet onderzocht. Elders in de kilometerhokken waarin het onderzoeksgebied is gelegen zijn dat jaar vier wettelijk beschermde plantensoort aangetroffen, waaronder één strenger beschermde soort, namelijk Rapunzelklokje (categorie 2: overige soort). Het Natuurloket noemt voor de betreffende kilometerhokken respectievelijk drie en vier strenger beschermde soorten. Welke soorten dit zijn is onbekend.

Naast de tijdens het veldbezoek aangetroffen Steenbreekvaren vormen de ruige grazige vegetaties aan de voet van de helling een mogelijke standplaats voor het Rapunzelklokje. De aanwezigheid van andere strenger beschermde plantensoorten (categorie 2 of 3) is op grond van hun ecologie en verspreiding echter onwaarschijnlijk.

3.2 Fauna

Zoogdieren - vleermuizen

Volgens gegevens in de 'Werkatlas zoogdieren in Limburg' (Huizinga *et al.*, 2005) is in het uurhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen in de periode 1994-2004 slechts één vleermuissoort waargenomen, namelijk de Gewone dwergvleermuis. Dit lijkt wel erg weinig en het is aannemelijk dat er nog één of enkele andere algemene vleermuissoorten in het uurhok voorkomen. Alle vleermuissoorten zijn in Nederland streng beschermd (categorie 3).

In het onderzoeksgebied vormt schacht Nulland een mogelijke verblijfplaats voor gebouwenbewonende vleermuissoorten zoals de Gewone dwergvleermuis. Door het ontbreken van geschikte holle bomen valt in het onderzoeksgebied niet te rekenen met vaste verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen. Wel lijkt het onderzoeksgebied en de directe omgeving geschikt als foerageergebied voor vleermuizen, terwijl de op de helling aanwezige bosschages mogelijk een geleidende functie voor vleermuizen hebben.

Zoogdieren - overige diersoorten

Volgens de gegevens in de 'Werkatlas zoogdieren in Limburg' zijn in het uurhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen in de periode 1994-2004 naast meerdere algemene soorten de volgende strenger beschermde (categorie 2 en 3) grondgebonden zoogdiersoorten waargenomen: Eekhoorn, Steenmarter en Das. Het loofbos in het onderzoeksgebied vormt een mogelijk leefgebied voor de Eekhoorn, terwijl voor de Steenmarter met name verwacht kan worden in de directe omgeving van schacht Nulland en het transformatorhuisje. Gezien de ligging binnen het stedelijk gebied van Kerkrade kan een duurzame aanwezigheid van de Das in het onderzoeksgebied uitgesloten worden.

Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn in het onderzoeksgebied zeven algemene vogelsoorten waargenomen. Een overzicht van de waargenomen soorten is in bijlage 1 van deze rapportage opgenomen. Van alle soorten zijn territoriumindicerende waarnemingen verricht, en voor alle waargenomen soorten zijn in het onderzoeksgebied geschikte nestelplaatsen aanwezig. Van de Merel werd daadwerkelijk een nest met een broedende vogel gevonden. Alle broedvogels zijn in Nederland streng beschermd krachtens de Flora- en faunawet (categorie 3), waarbij deze bescherming zich vooral toespitst op bewoonde nesten en holten.

Uit de broedvogelgegevens van de Provincie Limburg blijkt dat het onderzoeksgebied en de directe omgeving tijdens de Provinciale inventarisatie in 1996 niet onderzocht is. Ten aanzien van broedvogelsoorten met jaarrond beschermde nesten werden dat jaar elders in de kilometerhokken waarin het onderzoeksgebied is gelegen een territorium van de Grote gele kwikstaart vastgesteld. Gezien het ontbreken van geschikt leefgebied zijn in het onderzoeksgebied geen nesten van deze soort te verwachten.

Het onderzoeksgebied vormt geschikt broedgebied voor meerdere algemene bos- en parkvogels, met name kleinere zangvogelsoorten. Op basis van hun ecologie en verspreiding zijn vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten of holten in het onderzoeksgebied niet te verwachten.

Amfibieën, reptielen en vissen

Volgens de landelijke verspreidingsgegevens van RAVON zijn in de periode 1998-2008 twee strenger beschermde (categorie 2 en 3) amfibieënsoorten vastgesteld in het uurhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen, namelijk Alpenwatersalamander en Rugstreeppad. Het Natuurloket vermeldt voor de kilometerhokken waarin het onderzoeksgebied is gelegen naast enkele algemene soorten één strenger beschermde amfibieënsoort en noemt de betreffende kilometerhokken respectievelijk slecht en matig onderzocht. Oppervlaktewater is in het onderzoeksgebied slechts aanwezig in de vorm van de vrijwel geheel verlandde slibgreppel aan de voorzijde van schacht Nulland. Deze lijkt echter geheel ongeschikt als voortplantingswater voor deze of andere amfibieënsoorten, zodat in het onderzoeksgebied slechts met foeragerende of migrerende dieren te rekenen valt.

De verspreidingsgegevens van RAVON vermelden voor het betreffende uurhok waarnemingen van één inheemse reptielensoort, namelijk de Hazelworm (tabel 3). Het Natuurloket vermeldt voor de kilometerhokken waarin het onderzoeksgebied is gelegen eveneens de aanwezigheid van één strenger beschermde reptielensoort. Het onderzoeksgebied lijkt weliswaar een geschikt leefgebied voor de Hazelworm, maar gezien de geïsoleerde ligging binnen het stedelijk gebied van Kerkrade kan de aanwezigheid van de Hazelworm uitgesloten worden geacht.

De verspreidingsgegevens van RAVON vermelden voor het betreffende uurhok geen wettelijk beschermde vissoorten. Door het ontbreken van stromend water zijn in het onderzoeksgebied sowieso geen beschermde vissoorten te verwachten.

Dagvlinders, libellen en overige ongewervelde dieren

Tijdens het veldbezoek zijn in het onderzoeksgebied twee algemene dagvlindersoorten aangetroffen, namelijk Bont zandoogje en Klein geaderd witje.

Volgens het 'Waarnemingenverslag 2007 dagvlinders, libellen en sprinkhanen' (EIS-Nederland *et al.*, s.a.) zijn in de periode 1999-2006 twee wettelijk beschermde dagvlindersoorten vastgesteld in het uurhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen, namelijk Purperstrepparelmoevlinder en Rouwmantel (beide categorie 3). Een duurzame aanwezigheid van deze soorten in het onderzoeksgebied is uitgesloten. Voor de Purperstrepparelmoevlinder is hier geen geschikt leefgebied voorhanden terwijl de Rouwmantel momenteel geen populaties meer heeft in Nederland en nog slechts als zwerver wordt aangetroffen.

In de periode 1999-2006 zijn volgens voornoemd 'Waarnemingenverslag' geen wettelijk beschermde libellensoorten aangetroffen in het uurhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen.

Ten aanzien van de 'overige soortgroepen' (kevers, kreeftachtigen, tweekleppigen) zijn bij het Natuurloket geen waarnemingen van strenger beschermde (categorie 2 of 3) soorten bekend voor de twee kilometerhokken waarin het onderzoeksgebied is gelegen. De aanwezigheid in het onderzoeksgebied van strenger beschermde (categorie 2 en 3) vertegenwoordigers van de overige soortgroepen kan op grond van hun verspreiding en ecologie (Janssen & Schaminée, 2008) uitgesloten worden geacht.

3.3 Conclusies

Aan de hand van de resultaten van het veldbezoek en de gegevens uit de geraadpleegde literatuur kunnen de volgende conclusies worden getrokken aangaande het voorkomen van beschermde flora en fauna in het onderzoeksgebied:

1. In het onderzoeksgebied zijn tijdens het veldbezoek geen bijzondere natuurwaarden aangetroffen. Deze zijn hier gezien de inrichting en ligging van het onderzoeksgebied ook niet te verwachten.
2. In het onderzoeksgebied komen strenger beschermde planten en dieren voor, namelijk Steenbrekwaren (categorie 2, beschermd) en een aantal broedvogelsoorten (alle categorie 3, streng beschermd). Daarnaast valt te rekenen met de mogelijke aanwezigheid van Rapunzelklokje (categorie 2) en een aantal algemeen voorkomende wettelijk beschermde zoogdiersoorten (waaronder mogelijk vleermuizen: categorie 3). Ten aanzien van broedvogels kan worden gesteld dat de aanwezigheid van soorten met jaarrond beschermde nest(en) onwaarschijnlijk is.
3. Wettelijk strenger beschermde (categorie 2 en 3) soorten amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en overige ongewervelden komen in het onderzoeksgebied niet voor.

4 Rijks- en provinciaal natuurbeleid

Bij de inventarisatie van het beleid is in het bijzonder gekeken naar de van belang zijnde beleidsdocumenten, waarin het beleid op het gebied van natuur en landschap is vertaald. Het gaat hierbij om de wet- en regelgeving betreffende Natura2000-gebieden en de provinciale Beleidsregel mitigatie en compensatie natuurwaarden. Daarnaast wordt het Stimuleringsplan natuur, bos en landschap geraadpleegd voor te realiseren natuurdoelen en subsidiemogelijkheden.

4.1 Natura2000

Natura2000 betreft de natuurparels die vanwege hun natuurwaarden Europese bescherming genieten, hetgeen in Nederland inhoudt, dat werkzaamheden of ontwikkelingen in (de nabijheid van) deze gebieden getoetst dienen te worden aan de Natuurbeschermingswet 1998. Het onderzoeksgebied ligt niet in, noch in nabijheid van een Natura2000-gebied. Dit betekent dat de voorgenomen ingreep niet getoetst hoeft te worden aan de natuurbeschermingswet 1998.

4.2 Beleidsregel mitigatie en compensatie natuurwaarden

Volgens de Beleidsregel mitigatie en compensatie natuurwaarden (Provincie Limburg, september 2005) is de Flora- en faunawet leidinggevend geworden bij de compensatie voor het aantasten van leefgebieden van beschermde en/of bedreigde soorten. Dat wil zeggen dat deze compensatie niet meer via ruimtelijke ordening, maar via een ontheffing van de Flora- en faunawet wordt geregeld. Indien uit onderzoek naar voren komt dat door de betreffende ingreep schade wordt toegebracht aan planten en dieren in het onderzoeksgebied die beschermd zijn via de Flora- en faunawet, dan is deze beleidsregel niet van toepassing.

Deze beleidsregel is wel van toepassing, als door onderzoek voorafgaande aan de ingreep is vastgesteld, dat de wezenlijke kenmerken en waarden worden vernietigd en/of verstoord en/of versnipperd in één van de volgende gebiedscategorieën zonder dat zich daar via de Flora- en faunawet beschermde planten- en diersoorten bevinden:

1. Ecologische Hoofdstructuur (EHS), voor de gehele EHS geldt het 'nee, tenzij'-principe;
2. Bestaande en gerealiseerde bos-, natuur- en landschapswaarden in de Provinciale ontwikkelingszone Groen (POG); voor de gehele POG geldt de ontwikkelingsgerichte basisbescherming;
3. Bos, landschaps- en natuurelementen (o.a. houtwallen, poelen, solitaire bomen, waardevolle beplantingen) die in een vigerend bestemmingsplan reeds bescherming genieten of onder de werkingssfeer van de Boswet vallen.

Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL)

In het POL (Provincie Limburg, september 2006, actualisatie januari 2010) wordt het onderzoeksgebied geclassificeerd als perspectief 6 'Stedelijke bebouwing'. De gebiedscategorieën 1 en 2 zijn niet aanwezig in het onderzoeksgebied.

Gebiedscategorie 3

Het onderzoeksgebied is gelegen in de bebouwde kom van Kerkrade, zoals deze is vastgelegd ten behoeve van de reikwijdte van de Boswet. Daardoor is het niet nodig om het kappen van houtopstanden in het onderzoeksgebied te toetsten aan de Beleidsregel mitigatie en compensatie natuurwaarden. Het bestemmingsplan geeft hiertoe evenmin aanleiding.

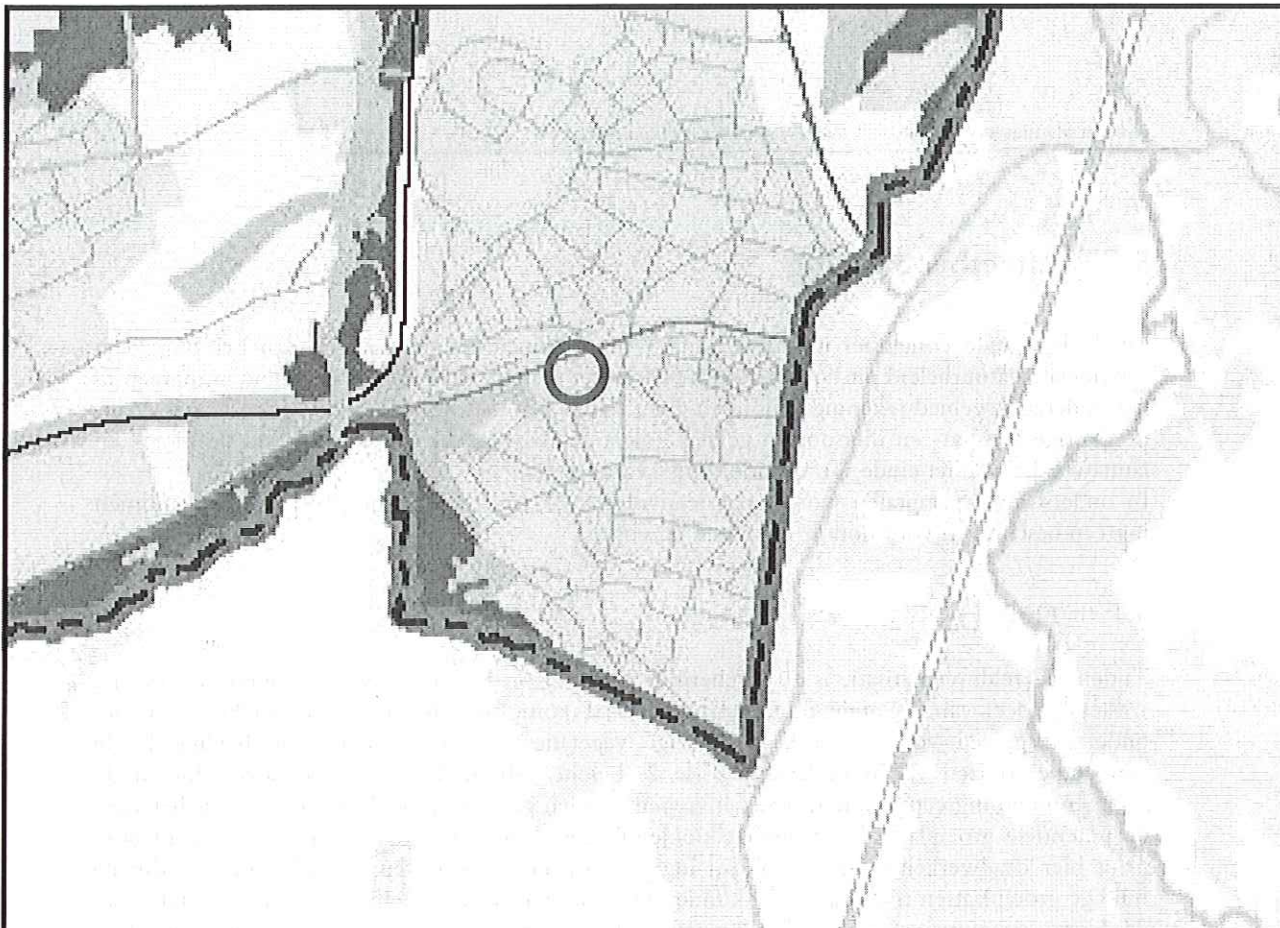
Conclusie

De Beleidsregel mitigatie en compensatie natuurwaarden is niet van toepassing op het onderzoeksgebied.

4.3 Stimuleringsplan natuur, bos en landschap

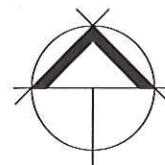
In het Stimuleringsplan natuur, bos en landschap (Provincie Limburg, december 2001, herzien september 2009) zijn de EHS en de POG nader geconcretiseerd. Het Stimuleringsplan vormt een gebiedsgerichte uitwerking, waarbij per gebied is aangegeven welke natuurdoeltypen ontwikkeld kunnen worden. Daarnaast is aangegeven welke subsidiepakketten uit de subsidieregelingen Natuurbeheer en Agrarisch natuurbeheer van toepassing zijn op het gebied.

In het Stimuleringsplan natuur, bos en landschap is het onderzoeksgebied niet begrensd.

provinciaal omgevingsplan limburg

- P1 Ecologische hoofdstructuur
- P2 Provinciale Ontwikkelingszone Groen
- P3 Ruimte voor veerkrachtige watersystemen
- P4 Vitaal landelijk gebied
- P5a Ontwikkelingsruimte voor landbouw en toerisme
- P5b Dynamisch landbouwgebied
- P6a Plattelandskern Noord- en Midden-Limburg
- P6b Plattelandskern Zuid-Limburg
- P7 Corridor
- P8 Stedelijke ontwikkelingszone
- P9 Stedelijke bebouwing
- P10 Werklandschap
- Contour plattelandskern Zuid-Limburg
- Grens stedelijke dynamiek

0 2000m

Heukelom Verbeek landschapsarchitectuur

project	verkennend nwo Maria Gorettikerkerk	datum	31-05-2010
onderdeel	provinciaal beleid	schaal	1 : 25 000
projectnr	KE-146.904	formaat	A3
blad	R01	getekend	mb
opdrachtgever	Leudal Ontwikkeling II bv	gecontroleerd	-

kon. julianastraat 21a
6271 cb gulpen

tel. +31(0)43 450 30 45
fax +31(0)43 450 46 70

www.heukelomverbeek.nl
info@heukelomverbeek.nl

5 Effectbeoordeling

Op basis van de conclusies uit paragraaf 3.3 en de conclusies ten aanzien van het Rijks- en provinciale natuurbeleid uit hoofdstuk 4 kan worden gesteld, dat bij de voorgenomen ingreep in het onderzoeksgebied rekening gehouden dient te worden met flora, zoogdieren en vogels. Voor de overige planten- en diersoorten geldt de algemene zorgplicht ex artikel 2 van de Flora- en faunawet die aan het einde van dit hoofdstuk wordt toegelicht.

In onderstaande paragrafen wordt achtereenvolgens de effectbeoordeling van de voorgenomen ingreep beschreven voor flora, zoogdieren en vogels.

5.1 Flora

Tijdens de veldinventarisatie is de beschermde plantensoort Steenbreekvaren aangetroffen op het westelijke deel van de oude mijnmuur. Daarnaast komt mogelijk het Rapunzelklokje in het onderzoeksgebied voor in de ruige grazige vegetaties aan de voet van de helling. Beide genoemde soorten vallen onder categorie 2 (beschermde) de Flora- en faunawet. Indien de voorgenomen ingreep inhoudt, dat er ingrepen worden gedaan op beide locaties, dan is het voor de potentiële groeiplaats van Rapunzelklokje allereerst van belang dat wordt nagegaan of deze plant hier daadwerkelijk voorkomt. Bij ingrepen op de aangetroffen groeiplaatsen, waarbij de huidige groeiplaatsen niet behouden kunnen blijven, dient een ontheffing ex artikel 75 lid c van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd en dienen de aanwezige planten verplant te worden.

5.2 Zoogdieren

Vleermuizen

Diverse soorten vleermuizen (categorie 3, streng beschermd) maken naar alle waarschijnlijkheid gebruik van het onderzoeksgebied. Vaste verblijfplaatsen van vleermuizen zijn mogelijk aanwezig in schacht Nulland. De groene omgeving van de schacht vormt waarschijnlijk foerageergebied voor vleermuizen. De aanwezige bosschages hebben daarnaast waarschijnlijk een geleidende functie voor vleermuizen.

Indien de voorgenomen ingreep voorziet in het verwijderen van de aanwezige opgaande beplantingen, dan ontstaat de noodzaak om het effect daarvan op vleermuizen te bepalen. Dit heeft te maken met de in 2009 door het ministerie van LNV aangescherpte beoordeling van ingrepen in relatie tot vleermuizen. Daarvoor is dan allereerst een vleermuizenonderzoek noodzakelijk om te achterhalen welke soorten vleermuizen van het onderzoeksgebied gebruik maken. Dit onderzoek kan tot gevolg hebben dat de noodzaak ontstaat om een ontheffing ex artikel 75 lid c van de Flora- en faunawet aan te vragen ten behoeve van de uitvoering van de voorgenomen ingreep. Een ontheffingsverzoek ten aanzien van vleermuizen zal te allen tijde samen gaan met de noodzaak om alternatieven voor de voorgenomen ingreep te onderzoeken en compensatie

Ingrepen met behoud van het aanwezige groen hebben nagenoeg geen effect op het al dan niet aanwezig zijn van vleermuizen. Kanttekening daarbij is wel dat ervoor gezorgd dient te worden dat in en aan de rand van het aanwezige opgaande groen de verlichtingsintensiteit 's nachts niet toeneemt ten opzichte van de huidige situatie, maar gelijk blijft dan wel afneemt.

Overige zoogdieren

Het loofbos in het onderzoeksgebied vormt een mogelijk leefgebied voor de Eekhoorn (categorie 2, beschermd), terwijl voor de Steenmarter, eveneens categorie 2, met name verwacht kan worden in de directe omgeving van schacht Nulland en het transformatorhuisje.

Met uitzondering van de sloop van gebouwen, de kap van bomen en het opschonen van rommelhoeken hebben werkzaamheden in het onderzoeksgebied een verwaarloosbaar effect op de mogelijke aanwezigheid van Eekhoorn en Steenmarter. Voor de andere genoemde werkzaamheden is het noodzakelijk om minimaal een maand voorafgaande aan de werkzaamheden een schouw te laten uitvoeren door een deskundige ter controle van de aan- of afwezigheid van Eekhoorn en Steenmarter in het onderzoeksgebied. Indien bij de schouw vaste verblijfplaatsen van deze diersoorten worden aangetroffen, dan dienen deze bij voorkeur behouden te blijven. Is behoud van de aangetroffen verblijfplaats niet mogelijk, dan is een ontheffing ex artikel 75 lid c van de Flora en faunawet noodzakelijk om de werkzaamheden te kunnen uitvoeren.

5.3 Vogels

In het gehele onderzoeksgebied kunnen diverse vogelsoorten tot broeden komen. Aangezien alle vogels wettelijk beschermd zijn via de Flora- en faunawet het volgende: Om te voorkomen dat eventueel nesten van broedende vogels worden verstoord en vernietigd, dienen de werkzaamheden in het onderzoeksgebied bij voorkeur buiten het broedseizoen (15 maart - 15 juli) plaats te vinden. Afhankelijk van de weersomstandigheden komen diverse vogelsoorten ook buiten het broedseizoen al of nog tot broeden. Om zeker te zijn, dat de werkzaamheden in het onderzoeksgebied zonder problemen kunnen worden uitgevoerd, dient het onderzoeksgebied minimaal één week voor aanvang van de werkzaamheden door een ecooloog/bioloog te worden nagelopen op de aanwezigheid van broedlocaties van in het onderzoeksgebied voorkomende vogels. Deze controle dient in ieder geval bij werkzaamheden in het broedseizoen te worden uitgevoerd en wordt ten strengste aangeraden bij werkzaamheden in de periode van 15 juli tot en met eind september. Daarbuiten zijn de weersomstandigheden bepalend voor de mogelijkheid tot het aantreffen van broedgevallen. Indien nesten worden aangetroffen, dienen in een voor de soort specifieke zone rond het nest geen werkzaamheden te worden uitgevoerd, totdat de jongen het nest verlaten hebben. De gunstige staat van instandhouding van de lokale populaties van de in en om het onderzoeksgebied broedende vogelsoorten komt zodoende niet in gevaar.

5.4 Zorgplicht ex artikel 2 van de Flora- en faunawet

Voor het vervolgtraject geldt, dat te allen tijde de algemene zorgplicht ex artikel 2 van de Flora- en faunawet van toepassing is. Dit houdt in, dat handelingen die niet noodzakelijk zijn met betrekking tot de voorgenomen ingreep en die nadelig zijn voor de in en om het onderzoeksgebied voorkomende flora en fauna, achterwege moeten blijven. Hieronder valt onder andere beschadiging van te handhaven beplantingen en opzettelijke verstoring van de (mogelijk) aanwezige fauna.

Literatuurlijst

Buggenum, H.J.M van, R.P.G. Geraeds & A.J.W. Lenders (red.), 2009. Herpetofauna van Limburg. Verspreiding en ecologie van amfibieën en reptielen in de periode 1980-2008. Stichting Natuurpublicaties Limburg, Maastricht.

Delft, J. van & A. de Bruin, 2010. Waarnemingenoverzicht 2007 en 2008. RAVON 11(4): 61-80.

EIS-Nederland, De Vlinderstichting & Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, s.a. Waarnemingenverslag 2007. Dagvlinders, Libellen en Sprinkhanen.

Huizinga, C.E., L.S.G.M. Verheggen & R.W. Akkermans, 2005. Werkatlas zoogdieren in Limburg. Stichting Natuurpublicaties Limburg, Roermond.

Janssen, J.A.M. & J.H.J. Schaminée, 2008. Europese natuur in Nederland. Soorten van de Habitatrichtlijn. Tweede sterk herziene druk. KNNV Uitgeverij, Zeist.

Provincie Limburg, 2005. Beleidsregel mitigatie en compensatie natuurwaarden. Provincie Limburg, Maastricht.

Provincie Limburg, 2010. Provinciaal Omgevingsplan Limburg 2006, actualisatie 2010. Provincie Limburg, Maastricht.

Provincie Limburg, 2009. Stimuleringsplan natuur, bos en landschap, herziening VIII. Provincie Limburg, Maastricht.

www.limburg.nl (verspreidingsgegevens vaatplanten en broedvogels)

www.natuurloket.nl (verspreidingsgegevens op kilometerhok niveau)

www.ravon.nl (verspreidingsgegevens amfibieën, reptielen en vissen op uurhokniveau)

www.waarneming.nl (flora- en faunawaarnemingen)

Bijlage 1: Lijst van aangetroffen soorten

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Planten			
Spaanse aak	<i>Acer campestre</i>	havikskruid sp.	<i>Hieracium sp.</i>
Noorse esdoorn	<i>Acer platanoides</i>	Gestreepte witbol	<i>Holcus lanatus</i>
Gewone esdoorn	<i>Acer pseudoplatanus</i>	Kantig hertshooi	<i>Hypericum maculatum ssp. obtusiusculum</i>
Kruipend zenegroen	<i>Ajuga reptans</i>		
Grote waterweegbree	<i>Alisma plantago-aquatica</i>	Hulst	<i>Ilex aquifolium</i>
Look-zonder-look	<i>Alliaria petiolata</i>	Gele lis	<i>Iris pseudacorus</i>
IJle dravik	<i>Anisantha sterilis</i>	Pitrus	<i>Juncus effusus</i>
Fluitenkruid	<i>Anthriscus sylvestris</i>	Witte dovenetel	<i>Lamium album</i>
Zandraket	<i>Arabidopsis thaliana</i>	Akkerkool	<i>Lapsana communis</i>
Glanshaver	<i>Arrhenatherum elatius</i>	Klein kroos	<i>Lemna minor</i>
Bijvoet	<i>Artemisia vulgaris</i>	Drienerfmuur	<i>Moehringia trinerva</i>
Gevlekte aronskelk	<i>Anem maculatum</i>	Akkervergeet-mij-nietje	<i>Myosotis arvensis</i>
Muurvaren	<i>Asplenium ruta-muraria</i>	Smalle weegbree	<i>Plantago lanceolata</i>
Steenbrekervaren	<i>Asplenium trichomanes</i>	Grote weegbree	<i>Plantago major ssp. major</i>
Madeliefje	<i>Bellis perennis</i>	Straatgras	<i>Poa annua</i>
Ruwe berk	<i>Betula pendula</i>	Ruw beemdgras	<i>Poa trivialis</i>
Heggenrank	<i>Bryonia dioica</i>	Varkensgras	<i>Polygonum aviculare</i>
Herderstasje	<i>Capsella bursa-pastoris</i>	Zoete kers	<i>Prunus avium</i>
Bosveldkers	<i>Cardamine flexuosa</i>	Laurierkers	<i>Prunus laurocerassus</i>
Kleine veldkers	<i>Cardamine hirsuta</i>	Vogelkers	<i>Prunus padus</i>
Pinksterbloem	<i>Cardamine pratensis</i>	Zomereik	<i>Quercus robur</i>
Haagbeuk	<i>Carpinus betulus</i>	Scherpe boterbloem	<i>Ranunculus acris</i>
Kluwenhoornbloem	<i>Cerastium glomeratum</i>	Kruipende boterbloem	<i>Ranunculus repens</i>
Stinkende gouwe	<i>Chelidonium majus</i>	Robinia	<i>Robinia pseudoacacia</i>
Akkerdistel	<i>Cirsium arvense</i>	Hondsroos	<i>Rosa canina</i>
Rode kornoelje	<i>Comus sanguinea</i>	Gewone braam	<i>Rubus fruticosus</i>
Hazelaar	<i>Corylus avellana</i>	Veldzuring	<i>Rumex acetosa</i>
cotoneaster sp.	<i>Cotoneaster sp.</i>	Ridderzuring	<i>Rumex obtusifolius</i>
Eenstijlige meidoorn	<i>Crataegus monogyna</i>	Liggende vetmuur	<i>Sagina procumbens</i>
Kropaar	<i>Dactylis glomerata</i>	Boswilg	<i>Salix caprea</i>
Peen	<i>Daucus carota</i>	Gewone vlier	<i>Sambucus nigra</i>
Mannetjesvaren	<i>Dryopteris filix-mas</i>	Sneeuwbes	<i>Symphoricarpos albus</i>
Wilde kardinaalsmuts	<i>Euonymus europaeus</i>	Sering	<i>Syringa vulgaris</i>
Bruidsluijer	<i>Fallopia baldschuanica</i>	Boerenwormkruid	<i>Tanacetum vulgare</i>
Japanse duizendknoop	<i>Fallopia japonica</i>	Paardenbloem	<i>Taraxacum officinale</i>
Rood zwenkgras	<i>Festuca rubra</i>	Hollandse linde	<i>Tilia x vulgaris</i>
Gewoon speenkruid	<i>Ficaria verna ssp. verna</i>	Rode klaver	<i>Trifolium pratense</i>
Es	<i>Fraxinus excelsior</i>	Witte klaver	<i>Trifolium repens</i>
Kleefkruid	<i>Galium aparine</i>	Klein hoefblad	<i>Tussilago farfara</i>
Kleine ooievaarsbek	<i>Geranium pusillum</i>	Grote lisdodde	<i>Typha latifolia</i>
Robertskruid	<i>Geranium robertianum</i>	Grote brandnetel	<i>Urtica dioica</i>
Geel nagelkruid	<i>Geum urbanum</i>	Veldereprijs	<i>Veronica arvensis</i>
Hondsdrif	<i>Glechoma hederacea</i>	Klimopereprijs	<i>Veronica hederifolia</i>
Klimop	<i>Hedera helix</i>	Gelderse roos	<i>Viburnum opulus</i>
Reuzenberenklauw	<i>Heracleum mantegazzianum</i>	Heggenwikke	<i>Vicia sepium</i>
Gewone berenklauw	<i>Heracleum sphondylium</i>	Bleeksporig bosviooltje	<i>Viola riviniana</i>

Vervolg tabel:

Vogels			
Houtduif	<i>Columba palumbus</i>	Zwartkop	<i>Sylvia atricapilla</i>
Pimpelmees	<i>Cyanistes caeruleus</i>	Winterkoning	<i>Troglodytes troglodytes</i>
Koolmees	<i>Parus major</i>	Merel	<i>Turdus merula</i>
Heggenmus	<i>Prunella modularis</i>		
Dagvlinders			
Bont zandoogje	<i>Pararge aegeria</i>	Klein geaderd witje	<i>Pieris napi</i>